Rok X. Nr. 299 Sosnowiec, piątek 1 listopada 1935 roku. Cena numeru 10 groszy



# EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny: WITOLD FABRYCY.

Prenumerata wynosi miesięcznie
zł. 2.—
Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Sosnowiec, ...atralna 1a ... Redakcji ...tracji ...94



ODDZIAŁY: KIELCE, ul. Wspólna 12, tel. 13-78; BĘDZIN, Małachowskiego 24; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14, ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELADŹ, Plac 11 listopada 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki, tel. 16.

# Zagadkowa taktyka dowództwa abisyńskiego

## Wojska abisyńskie opuściły Makalle bez strzału, gdy z południa ciągną kolumny marszowe na front

RZYM, 31. 10. Z Asmary donoszą: Włoskie straże przednie lewego skrzydła I-go korpusu doszły wczoraj wieczorem niemal do Makalle. Po nastaniu mroku oddziały włoskie zostały jednakże nieco cofnięte. W wojskowych kołach włoskich przypuszczają, że włosi wkroczą dziś do Makalle.

**Wojska abisyńskie nie będą broniły tego miasta. W obecnej chwili niema już oddziałów abisyńskich w Makalle.**

Według doniesień z Mogadiscio, ofensywa włoska w kierunku Harraru jest prowadzona z niesłabnącą energją i rozwija się normalnie. Zarówno na froncie Webi — Szebelli, jak i w pobliżu Ual Ual, włosi osiągnęli sukcesy. Abisyńczycy nie stawiają oporu oddziałom włoskim i wycofują się w kierunku północnym. Szosa, prowadząca do Gergolubi, została naprawiona przez saperów i umożliwia operacje wojsk włoskich.

RZYM, 31. 10. W strefach zajętych przez 2. korpus i korpus tubylczy,

**zakończono sprawdzanie liczby niewolników wyzwolonych na podstawie rozporządzenia wysokiego komisarza. Liczba ta dochodzi do 16.000**

Na froncie somalijskim w Malcarie, na półn. - zachód od rzeki Daua, posterunki włoskie zaatakowane zostały przez zbrojny oddział abisyński. Nieprzyjaciel cofnął się, pozostawiając na placu boju 11 zabitych: po stronie włoskiej 3 zabitych i 2 rannych. Działalność lotników rozwija się normalnie na wszystkich odcinkach.

ADDIS ABEBA, 31. 10. Korespondent Havasa donosi, że większość członków rządu abisyńskiego, postanowiła udać się wraz z cesarzem na front Główny doradca cesarza Wolde Gory his, ma również towarzyszyć negusowi. Termin wyjazdu cesarza do Dessie nie jest jeszcze określony. Na drodze z Addis Abeby do Dessie, spotyka się liczne grupy poszczególnych szczepów, zmierzające pod komendą swych wodzów, na punkty zbiorne. Setki kobiet towarzyszy swym mężom i narzeczonym udającym się na front.



## Pięciu Włochów między sobą

GDAŃSK, 1. 11. Wczoraj w południe doszło na Toopfergasse do kłótni między 5-ciu Włochami. Kłótnia ta wkrótce zamieniła się w strzelaninę, przyczem

**dwaj Włosi zostali zabici na miejscu, a jeden ciężko ranny zmarł w drodze do szpitala.**

Jako sprawców zajścia aresztowano 2-ch pozostałych Włochów. Powód zajścia nie jest dotychczas znany.

## Wczoraj obradowała katowicka Izba

KATOWICE, 31. 10. W dniu wczorajszym odbyło się plenarne zebranie Izby Przem. - Handlowej w Katowicach. Po przemówieniu prezesa Izby Cybulskiego, zatwierdzono dodatkowy kredyt na rok 1935 w wysokości 10.000 zł. i uchwalono budżet Izby na rok 1935, zamykający się w dochodach i rozchodach kwotą 500.600 zł.

W wolnych wnioskach powzięto szereg uchwał, dotyczących zawarcia umów kontyngetowo - celnych i towarowych, w szczególności w sprawie uregulowania stosunków handlowych z Niemcami, dalej domagano się reformy w zakresie polityki importowej oraz szybkiego zreformowania ubezpieczeń społecznych.

## Ustawa o amnestji

### przedłożona ma być sejmowi w grudniu

WARSZAWA, 31. 10. W ministerjum sprawiedliwości opracowywany jest projekt ustawy amnestyjnej.

Główne postanowienia ustawy mają być następujące:

W stosunku do więźniów politycznych amnestja znosi całkowicie kary do półtora roku więzienia, kary zaś do 3 lat więzienia zmniejsza się o połowę.

Więźniom zwykłym amnestja znosi kary do pół roku, a zmniejsza o połowę wyroki do 1-go roku.

Amnestja nie będzie miała zastosowania w stosunku do przestępców, przebywających zagranicą.

Amnestja dotyczyć będzie zarówno wyroków prawomocnych, jak i spraw, które dopiero zostały wszczęte.

Projekt ustawy przedłożony ma być sejmowi w grudniu br.

## Rozmiary obniżki płac urzędniczych

### zostały już ustalone

WARSZAWA, 31. 10. — Po uchwaleniu przez senat ustawy o pełnomocnictwach, jeden z pierwszych dekretów dotyczyć będzie podatku od uposażeń funkcjonarjuszów państwowych.

Rozmiary obniżki potrąceń od uposażeń tych wynoszą:

Dla pobierających do 100 zł. stawka wynosić będzie 5 proc., od 101 do 150 zł. — 7 proc., od 151 — do 500 zł. — 10 proc., od 501 do 1.000 zł. — 12 proc., od 1.001 do 2.000 zł. — 15 proc., dla uposażeń ponad 2.000 zł. stawka wynosić będzie 20 proc.

## Jakie mieszkania obejmie dekret

### o obniżce komornego

WARSZAWA, 31. 10. Na najbliższem posiedzeniu komitetu ekonomicznego ministrów ma być uchwalony tekst dekretu o obniżce komornego. Projekt dekretu przewiduje obniżkę komornego dla mieszkań 3-izbowych i mniejszych, t. zn. 1-pokojowych z kuchnią i 2-pokojowych z kuchnią, o 15 proc., oraz zwolnienie ich całkowite od podatku lokalowego.

Wobec mieszkań 4-izbowych, t. j. 3 pokoje z kuchnią, zastosowana będzie obniżka o 15 proc., lecz nie będą one zwolnione od podatku lokalowego.

Mieszkania z 4-ch pokojów z kuchnią nie podlegają obniżce komornego, będzie jednak w stosunku do nich utrzymana w całej rozciągłości ustawa o ochronie lokatorów. Mieszkania powyżej 4 pokojów z kuchnią, t. zn. od 5-izbowych wzwyż, zostaną wyjęte spod ochrony lokatorów.

## Wichura na polskiem wybrzeżu

HEL, 31. 10. Po huraganowej burzy na Bałtyku, która tyle szkód wyrządziła na wybrzeżu polskiem, po dwudniowej przerwie wzmogła się wichura. Dmie silny wiatr północno - zachodni, który utrzymuje stan burzliwy morza u brzegów polskich, utrudniając rybakom wyjazdy na połowy.

# Zaszczytne wyróżnienie reprezentantów Zagłębia

## Senator Cholewicki — sekretarzem komisji dla sprawy pełnomocnictw

WARSZAWA, 31. 10. Wczoraj w południe odbyło się plenarne posiedzenie senatu, celem wybrania specjalnej komisji dla załatwienia projektu ustawy o pełnomocnictwach. W posiedzeniu wzięli udział członkowie rządu z premjerem Kościałkowskim na czele.

Na propozycję marszałka Prystora ustalono, że komisja składać się ma z 15-tu członków.

Wybrani zostali: Bobrowski, Wróblewski, Malinowski Marjan, Ewert, Zarzycki, Makowski, Decykiewicz, Lechnicki, Cholewicki, Róg, Kwaśniewski, Kozłowski, Bniński i Fudakowski.

Razem 14 członków. Dla wyboru 15-go członka marszałek zarządził głosowanie ściślejsze, w wyniku którego wybrana została senatorka Fleszarowa.

Bezpośrednio po plenarnem posiedzeniu zebrała się specjalna komisja. Obrady zagaił marszałek Prystor zarządzając wybór przewodniczącego.— Wybrany został przewodniczącym sen dr. Emil Bobrowski, zastępcą przewodniczącego sen. Decykiewicz, sekretarzem sen. Cholewicki. Na stanowisko referenta projektu ustawy powołano senatora Ewerta.

Następne posiedzenie komisji — w poniedziałek o godz. 15-ej.

* * *

Zaznaczyć należy, że przewodniczącym komisji sejmowej dla sprawy pełnomocnictw wybrany został poseł Sowiński z Zawiercia. Obecnie znów do komisji senackiej wchodzi senator Cholewicki z Sosnowca w charakterze sekretarza.

Zważywszy więc, że już w pierwszym okresie prac nowych organów ustawodawczych w Polsce reprezentanci Zagłębia odgrywają tak poważną rolę, spada tem samem na Zagłębie zaszczytne wyróżnienie.

## 6 listopada aukcja skór

KATOWICE, 31. 10. Syndykat skór w Katowicach prządza w środę dnia 6 listopada br. o godz. 10-ej przed południem w sali hotelu „Europejskiego" w Katowicach, ul. Marjacka 76 aukcję skór, pochodzących z poszczególnych Spółdzielni rzeźników Woj. Śl. Na aukcję wystawionych będzie: 3000 sztuk bydlęcych, 2000 szt. cielęcych oraz 500 szt. skór eksportowych (baranich).

# Tysiąc ofiar w ludziach

## pociągnęła za sobą niesamowita w skutkach eksplozja

SZANGHAJ, 31. 10. W Lancrou prowincji Kau-Su wydarzyła się katastrofalna eksplozja w zakładzie materjałów wybuchowych.

**Padło około 1.000 ofiar ludzkich Około 300 osób zostało pogrzebanych pod gruzami.**

Wybuch zniszczył odległą o 300 mtr. misję duchowną wraz ze szkołą i szpitalem.

**Pod gruzami polegli niemal wszyscy misjonarze i pielęgniarki.**

Przypuszczalnie sprawcami wybuchu byli komuniści. Wybuch poczynił spustoszenia w promieniu dwuch kilometrów.

Gubernator prowincji zarządził opróżnienie szeregu świątyń celem ulokowania 10.000 ludzi, pozbawionych naskutek katastrofy dachu nad głową.

# Renesans paskarstwa wojennego we Włoszech

## Ceny skaczą w górę — życie drożeie

(Korespondencja własna).

Rzym, w październiku.

Włochy zalewa fala drożyzny. Od wiosny stale ceny zwyżkują. Początkowo proces ten odbywał się powoli, stopniowo, ledwie dawał się odczuwać szerokim masom. Od sierpnia przyśpiesza kroku, idzie coraz to szybciej.

Obecnie przeradza się w wyścig cen ku górze na całej linji. Charakterystyczne jest, że ceny podnoszą się bardzo nierównomiernie i często chaotycznie, bez związku z przesłankami czysto gospodarczemi. Coraz wyraźniej odczuwa się, że prócz względów rzeczowych, wynikających ze stosunku popytu do podaży, działa z za kulis spekulacja, kryjąc się starannie przed surowem okiem władz i organów partji faszystowskiej.

Oto nieco danych ilustrujących rozmiary zwyżki cen. Odnoszą się one do Rzymu zakupów detalicznych. Zastrzeżenie to jest o tyle konieczne, że poziom cen wielu artykułów. zwłaszcza żywnościowych zawsze wahał się we Włoszech w bardzo szerokiej skali w zależności od okolicy.

### Artykuły krajowe droższe od zagranicznych

Wyroby żelazne podrożały od wiosny o 30 do 40 proc. Mosiężne i niklowe nawet o 60 do 70 proc., mydło ponad 100 proc. Poważną zwyżkę wykazują też tłuszcze zwierzęce: ceny ich wzrosły o 70 do 80 proc. Natomiast masło pdrożało o 20 proc., pdnosząc się z 12.5 lira na 15 lirów. Nieco większą różnicę wykazuje mięso. Średni jego gatunek kosztuje zamiast 9 obecnie 19 lirów. W tym samym stosunku podrożała oliwa. Mąka i ryż skoczyły w górę od 20 do 40 proc., w zależności od jakości. Cena węgla podniosła się ze 140 na 220 lirów za tonnę, benzyna z 1.95 na 2.80 lirów, a nafta z 75 centymów na 1.50 lirów. Konfekcja i bielizna zdrożały od 20 do 30 proc. Znacznie więcej surowa wełna, gdyż płaci się za kilo jej obecnie 20 zamiast 11 lirów.

Rzecz znamienna, niejednkrotnie artykuły krajowe, które się posiada w dostatecznej ilości, drożeją w szybszem tempie aniżeli zagraniczne, których wwóz, uzależniony od przydziału obcych dewiz, nie zaspakaja całkowitego zapotrzebowania. I tak pewne rodzaje warzyw i owoców podskoczyły w cenie, mimo normalnego urodzaju, aż do 120 proc. Wskazuje to na powstawanie od dołu, u producenta, tendencji do spekulacji. W dziale zbóż, w przewidywaniu spadku lira, rolnicy tak dalece powstrzymali się od sprzedaży i ceny tak szybko pięły się w górę, że rząd widział się zmuszony przeciwdziałać energicznie haussie, wpuszczając ponad zwykły kontyngent 2 milj. kwintali zagranicznej pszenicy.

Uczyniono to, mimo iż tegoroczny zbiór i istniejące na rynku dawne zapasy wystarczały aż nadto dla zaspokojenia wewnętrznego spożycia.

### Energiczna walka z paskarstwem

Rząd stara się opóźnić zwyżkę cen wszelkiemi środkami, hamując ją i próbuje utrzymać w możliwie umiarkowanych granicach. Zwalcza ze stanowczością i bezwzględnością, posługując się aparatem administracyjnym i aparatem partji faszystowskiej, oraz całym arsenałem argumentów patrjotycznych i obywatelskich.

Rolę sztabu w tej wojnie sprawuje wyłoniony przez partję stały komitet dla nadzoru nad cenami. Do akcji wciągnięty został aparat państwowy, orgnizacje gospodarcze i zawodowe.— Komisje okręgowe tego komitetu poddają skrupulatnej rewizji wszystkie cenniki ustalające ceny maksymalne.

Jakie będą wyniki tych poczynań!

Z natury rzeczy nie mogą one być zbyt uchwytne, gdyż trudno sobie zdać sprawę coby było, gdyby hamulce nie działały.

### Co utrzymano w cenie

Najwybitniejszą pozycją aktywną jest utrzymanie cen na poziomie z przed roku, jak: opłat za gaz elektryczność, telefony, taryf przejazdowych opłat hotelowych i w dużej mierze cen kartelowych (tam gdzie nie podrożały zbytnio surowce). Natomiast na innych odcinkach działa komitet dla cen najwyżej hamująco, gdyż życie bierze górę nad rygorami i sankcjami. Codzień czytamy o nakładanych na spekulantów karach: wykluczenie z partji, organizacyj zawodowych, zamknięcie sklepu, odebranie prawa handlu, grzywna itd. Momenty psychiczne w postaci obawy przed niewiadomą sankcyj i spadkiem liry, oraz mało naogół zdyscyplinowane kupiectwo mają niewątpliwie duży, jeśli nie decydujący wpływ na to, że osiągnięto skromne rezultaty. Często kupiec bojkotuje te artykuły powszechnego użytku, nad cenami których wisi szczególna kontrola władz, lub też sprzedaje po cenie wyższej niższy gatunek.

W ostatnich dniach powszechnie daje się zaobserwować znikanie ze sklepów towarów zagranicznych, nie wyłączając kosmetyków i papieru listowego. Działa widoczna tendencja do ukrywania towaru, celem uzyskania zań potem wyższej ceny. Odbywa się renesans paskarstwa wojennego.

*R. N.*

# Czeskie szykany wobec dziennikarza polskiego

### W więzieniu traktowano go jak kryminalistę

Redaktor zawieszonego przez władze czeskie „Dziennika Polskiego" Józef Kominek opuścił więzienie w Morawskiej Ostrawie. W czasie pobytu w więzieniu pozbawiono red. Kominka praw więźnie politycznego i traktowano go narówni ze zwykłymi kryminalistami. Gdy prosił o zezwolenie na kontynuowanie w więzieniu studjów i prosił o książki, papier i ołówki, odpowiedziano mu, że to nie jest mu potrzebne i że „dość" już napisał się o Polsce w republice czechosłowackiej".

Przy wyjściu z więzienia doręczono p. Kominkowi nową skargę sądową z racji umieszczonego w „Dzienniku Polskim" artykułu pt. „Piętnasta Rocznica", w którym wyliczono straty polskiego stanu posiadania pod naporem ucisku czeskiego i szykan administracji wobec ludności polskiej. Oskarżenie przeciwko red. Kominkowi wystosowano mimo, że wspomniany artykuł został w całości skonfiskowany i wogóle nie ukazał się na szpaltach „Dziennika Polskiego".



# Wyrób i obrót środków leczniczych i trucizn będzie unormowany ustawą

Min. opieki społecznej opracowało projekt ustawy o upoważnieniu ministra opieki społecznej do wydawania przepisów, w drodze rozporządzeń normujących wyrób i obrót środków leczniczych i trucizn. Środki te i trucizny, wyrabiane lub rozpowszechniane wbrew przepisom, zawartym w rozporządzeniach ministra opieki społecznej, będą mogły uledz konfiskacie i w tym wypadku będą niszczone, albo przekazywane na rzecz instytucyj państwowych, samorządowych, lub społecznych.

W myśl omawianego projektu władze będą mogły zarządzać niezwłoczne zajęcie przedmiotów, podlegających konfiskacie przed orzeczeniem, jeżeli będą tego wymagały względy na zdrowie i bezpieczeństwo publiczne. Do orzekania w tych sprawach mają być powołane powiatowe władze administracji ogólnej.

—oOo—

### Międzynarodowa wystawa w Medjolanie odbędzie się

WIEDEŃ, 31. 10. Doroczna międzynarodowa wystawa automobilowa w Medjolanie odbędzie się pomimo odmiennych warunków, jak zwykle w czasie od 9 do 20 listopada br. Koła rządowe włoskie zaznaczają, iż ruch turystyczny nie zazna żadnych ograniczeń.



### Rozbudowa lotnictwa wojskowego w Anglji

PARYŻ, 31. 10. W związku z decyzją o rozbudowie i wzmocnieniu armji lotniczej, będą otwarte w listopadzie br. w Anglji trzy nowe szkoły dla pilotów, a w styczniu roku przyszłego cztery nowe szkoły, co razem z istniejącemi dawniejszemi da liczbę trzynastu szkół dla pilotów. Szkoły te są jednak tylko kursem przedwstępnym dla szkół wojskowych w liczbie dwunastu, w których kształcić się będą lotnicy wojskowi.

# Z kraju

### Dokoła afery Kazonia

KATOWICE. Po dłuższych przesłuchaniach przez sędziego śledczego w Katowicach, aresztowany został drugi dyrektor Centralnej Targowicy w Mysłowicach Aron Fruchthändler, znany kupiec krakowski.

Aresztowanie to pozostaje w ścisłym związku ze śledztwem prowadzonem przeciwko przebywającemu w areszcie od kilku tygodni dyrektorowi targowicy, Kazimierzowi Kazoniowi oraz buchalterowi Benjaminowi Langerowi. Bliższe szczegóły sensacyjnego aresztowania Fruchthändlera trzymane są narazie w tajemnicy. Afera mięsna przybiera z każdym dniem na rozmiarach i pozostaje prawdopodobnie w związku z akcją rządową, zmierzającą do uregulowania cen bydła i mięsa na rynku krajowym.

### Kraków u trumny Marszałka

KRAKÓW. Dzisiaj ludność m. Krakowa złoży hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego. Przedstawiciele władz państwowych i miejskich, zw. obrońców ojczyzny, organizacje społeczne, cechy, młodzież szkolna, harcerstwo oraz ogół mieszkańców Krakowa zgromadzi się o godz. 18 przed domem Józefa Piłsudskiego w Oleandrach, skąd następnie wyruszy pochód na Wawel.

Pochód przejdzie obok katedry, a delegacje prezydjum m. Krakowa złożą wieniec na trumnie Marszałka w krypcie św. Leonarda.

### Ofiara manipulacji bronią

LUBLIN. Pracujący w referacie uzbrojenia w Chełmie kpt. Holzer, manipulując rewolwerem spowodował wystrzał.

Kula ugodziła w brzuch kpt. Holzera, który po przewiezieniu do szpitala zmarł po 2 godzinach.

### Skutki ulewy w Gdyni

GDYNIA. Skutkiem ulewnych deszczów i nader silnej fali z kierunku północno - wschodniego powstały na wybrzeżu morskiem liczne uszkodzenia. Pod Kamienną Górą w Gdyni są uszkodzone betonowe umocnienia i na przestrzeni 50 m. podmyta została promenada.

Na półwyspie zostały podmyte wydmy. W pobliżu Kuźnic od strony zatoki jest uszkodzony brzeg, wskutek czego nowozbudowana szosa została zagrożona.

Mimo to w porcie gdyńskim w czasie nawałnicy wszystkie statki zostały należycie przestawione i zabezpieczone. A sytuacja była bardzo ciężka, nawet niebezpieczna, bowiem woda podniosła się w basenach portowych o 70 cm., a fala przelatywała przez falochrony, wpadając na wybrzeża.

### Bezpłatne koncerty miejskie

ŁÓDŹ. Wydział oświaty i kultury zarządu miejskiego postanowił zorganizować bezpłatne popularne koncerty. Program przewiduje w czasie od listopada do maja 8 koncertów dla zrzeszeń pracowniczych, 4 dla szkół zawodowych i dokształcających i 20 dla młodzieży szkół powszechnych.

### Smiertelne ziarnko grochu

BYDGOSZCZ. Kilkuletnia Krystyna Kowalikowska, zmarła, udusiwszy się ziarnkiem fasoli, które zatrzymało się jej w przełyku.

—oOo—

# Niebywały proces

## Jak pewna pani obraziła się na... L. O. P. P.

Przed sądem grodzkim w Sokołowie Podlaskim miała miejsce rozprawa, spowodowana skargą Ludwiki Scipio del Kampo, mieszkanki Sokołowa właścicielki wielkiego kompleksu budynków, przeciwko zarządowi miejskiego koła LOPP.

Przed rozpoczęciem tygodnia LOPP zarząd koła ustawił przed domem p. Scipio del Kampo model bomby lotniczej. Z ustawienia modelu p. Scipio del Kampo była do tego stopnia niezadowolona, że wytoczyła proces o bezprawie.

Wystąpienie znanej ze swej zamożności obywatelki Sokołowa przeciwko LOPP, wywołało ogólne oburzenie.

Nie ulega wątpliwości, że i tenor wyroku sądowego nie pójdzie po myśli zhisteryzowanej powódki.

## Zniżki kolejowe z uzdrowisk skończyły się

Z dniem 31 października br. skończył się okres ważności zniżek kolejowych dla osób, powracających po przynajmniej 10-dniowym pobycie z uzdrowisk krajowych.

Związek Uzdrowisk Polskich czyni obecnie starania w ministerjum komunikacji w kierunku ostatecznego uregulowania sprawy zniżek powrotnych z uzdrowisk. Związek stara się, aby zniżki uwzględnione zostały w formie stałej w taryfie kolejowej.



# Po obradach sejmowych

**Sejm uchwalił pełnomocnictwa dla rządu.**

**Parlament więc u samego początku swych prac, parlament nowy, złożony z przeważającej większości ludzi, stawiających pierwsze kroki na arenie życia parlamentarnego, stanął przed koniecznością natychmiastowego przesądzenia: jak pogodzić i jak ustosunkować się do konieczności państwowej: umożliwić rządowi natychmiastową realizację planu naprawy gospodarczej, choćby nawet pewne projektowane posunięcia rządu budziły wątpliwości lub zastrzeżenia u poszczególnych posłów.**

**Na dylemat ten, powstały już w chwili pierwszych poczynań nowego parlamentu, można mieć różne poglądy i naświetlać go z różnych kątów widzenia. Sądzimy jednak, że uczynimy najwłaściwiej, jeśli go rozstrzygniemy, biorąc do ręki tekst nwej konstytucji i tu przedewszystkiem szukając autorytatywnej wykładni.**

**Art. 31 nowej konstytucji, określając zadania i rolę sejmu, wyraźnie stwierdza w swym 3-cim ustępie:**

**„Funkcje rządzenia państwem należą do sejmu“.**

**Natomiast w I-ym ustępie podkreśla:**

**„Do sejmu należy ustalanie budżetu i nakładanie ciężarów na obywateli“.**

**Jeśli zatem na zagadnienie, z którem rząd wystąpił do sejmu — zagadnienie naprawy gospodarczej drogą uproszczonej procedury i natychmiastowego efektu — spojrzymy z punktu widzenia nowej konstytucji, to uświadomimy sobie: wykonanie programu naprawy jest bezsprzecznie jedną z naczelnych „funkcyj rządzenia“, natomiast troska o „ciężary“, jakie obciążyć mają masy obywatelskie, jest równie bezsprzecznie troską przedstawicieli społeczeństwa, zebranych w sejmie.**

**Widzieliśmy zatem w obu debatach, przeprowadzonych w sejmie na temat pełnomocnictw, chwalebną dążność sprowadzenia do wspólnego mianownika i pogodzenia obu płaszczyzn z jednej strony absolutne i niepodzielne prawo rządu do „funkcji rządzenia“, a z drugiej bezsprzeczne prawo parlamentu do kontroli, jak będzie się przedstawiało „nakładanie ciężarów na obywateli“.**

**To też sejm w zaufaniu swem do rządu, stając na stanowisku konieczności państwowych dał rządowi pełnomocnictwa, ale dając je zarazem uświadomił rząd w śmiałych i żadnemi obsłonkami nie ukrywanych głosach, czego żąda w okresie, w którym powaga chwili domaga się nakładania na ludność nowych ciężarów.**

**Sprowadzając do syntezy to, co powiedziano w sejmie — dał parlament rządowi dwa naczelne wskazania:**

**Po pierwsze: by nic nie zostało uronione z osiągnięć dotychczasowych, by utrzymana została ciągłość linji, na którą rządy nasze wstąpiły z chwilą światowego kryzysu, by system polegający m. in. na odgrodzeniu się od eksperymentów ryzykownych, na niewzruszonej walucie, na aktywności naszego bilansu handlowego, na pieczy nad kapitalizacją wewnętrzną itd. — nadal pozostał jedyną linją kierunkową prac rządu.**

**Po wtóre: by nakładając nowe ciężary na świat pracy, rząd położył nacisk na to, iżby umniejszenie dochodów pracownika zostało zrównoważone ekwiwalentem równorzędnym t. j. do pewnego stopnia obniżeniem kosztów jego utrzymania. A więc, by potaniały niezbędne dlań artykuły codziennej potrzeby, utrzymane przez samolubną politykę cen kartelowych na zbyt wysokim poziomie; aby potaniały artykuły wyrobów monopolowych, aby obniżone zostały świadczenia socjalne; aby pracownik mniej płacił za mieszkanie, za światło, za gaz, za telefon, za komunikację; aby dowóz żywności ze wsi i produktów przemysłowych z centrów fabrycznych oparty był o obniżoną taryfę przewozową; aby obsługa długów zaciągniętych w okresie „prosperity“ — zwłaszcza na mieszkania — została poddana rewizji i dostosowana do obecnych możliwości płatniczych świata pracy.**

**Jeśli rząd Marjana Kościałkowskiego potrafi tego dokonać, jeśli stanie przed zwyczajną, budżetową sesją parlamentu z oświadczeniem: budżet jest zrównoważony, ale ciężar, spadły stąd na świat pracy, został wyrównany przez szereg zarządzeń ochronnych, przez ekwiwalent w formie obniżenia kosztów utrzymania rodziny pracowniczej — to będzie mógł śmiało powiedzieć: diem non perdidi. Nie zmarnowałem chwili przełomowej i dla państwa i dla obywatela. Spełniłem zadanie.**

**M.**



## Pomoc dla rodzin dzietnych w Niemczech

Minister skarbu Rzeszy, dr. Schacht wydał dyspozycje co do udzielania stałych zasiłków miesięcznych dla rodzin posiadających więcej niż dwoje dzieci. Ponieważ w Rzeszy znajduje się obecnie 760.000 rodzin, liczących więcej niż czworo dzieci, przeto, licząc się z możliwościami finansowemi, skarb państwa będzie narazie wydawał zasiłki tylko dla 6.000 rodzin, znajdujących się w najcięższej sytuacji materjalnej i liczących więcej niz czworo dzieci.

# B. B. W. R. skończył swe zadania

## Co powiedział płk. Sławek na ostatniem zebraniu

W ubiegłą środę odbyło się w Warszawie posiedzenie prezesów i sekretarzy wojewódzkich organizacyj Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.

W czasie zebrania prezes płk. Walery Sławek odczytał list pod adresem wszystkich b. posłów i senatorów B. B. W. R. oraz działaczy organizacyj B. B. W. R. w latach 1928—1935. Na wstępie listu płk. Sławek oświadcza, że przyjęcie zasady obowiązującej obecną ordynację wyborczą przesądziło likwidację dotychczasowych form organizacyjnych, a co zatem idzie i likwidację samego Bloku.

W dalszym ciągu przemówienia płk. Sławek zreasumował prace i role, jakie odegrał B. B. W. R. M. in. płk. Sławek oświadczył, iż członkowie B. B. W. R. byli zespołem ludzi, którzy powiedzieli sobie, że mają za obowiązek dopomóc Marszałkowi Piłsudskiemu w przeprowadzeniu zmian ustroju, jakie on uzna za wskazane. Terenem naszej pracy miał być parlament. Naszem zadaniem było opracowanie nowej konstytucji i naszem zagadnieniem było czy sejm i senat mogą być organem państwa, należycie spełniającym swą rolę.

Nie będzie od rzeczy — mówił dalej premjer Sławek — jeżeli zważy się dziś w okresie likwidacji bloku,

**że różne półgłówki będą się starały nasz wysiłek i dokonaną przez nas pracę pomniejszyć.**

Byliśmy większością w parlamencie, która zdecydowała ograniczyć jego uprawnienia do właściwej roli ciała ustawodawczego. W pracy politycznej, obejmującej tak wielkie środowisko powodów do tarć była ogromna ilość, to też spory wynikały dość często. Niemniej przeto

**wszędzie brało górę przeświadczenie, że spełnienie zadania wymaga złączenie sił, a nie ich rozpraszanie.**

W ramach nowej konstytucji będzie się budowało życie według nowych odmiennych systemów. W obecnych warunkach poseł nie jest przedstawicielem jakiejś grupy, lecz ma on wsłuchiwać się w życie ogółu ludności swego okręgu.

Zabrał potem głos prezes wojewódzki, prezydent Krakowa płk. Kaplicki. Wskazał on na to, że tylko ludzie o wielkiej sile wewnętrznej i odwadze cywilnej mogą się zdobyć na decyzję roztrzaskania organizacji, której sami byli twórcami. Następnie prezydent Kaplicki stwierdził,

**że zawsze płk. Sławek będzie autorytetem ustanowionym przez Komendanta do kierowania pracami nad ustrojem państwa i ustaleniem form jego organizacji**

i że do niego zwracać się będzie zawsze, jako do wodza. Zebrani podchwycili to twierdzenie gorącemi okrzykami na cześć płk. Sławka. Okrzyki przerwał płk. Sławek oświadczeniem, że do tytułu wodza nie pretenduje, zresztą nie byłoby to zgodne z istotą naszego nowego ustroju, w którym właściwe zadanie zostało włożone na przewidziany w konstytucji organy państwa, radą natomiast jest zawsze gotów każdemu służyć.

## Tętno chwili

### JESZCZE JEDNA REFORMA.

Organizacja ubezpieczeń ma być ściśle scentralizowana. Ubezpieczalni byłoby tyle co województw. Ubezpieczenie przymusowe mają objąć tylko tych, co zarabiają do 300 zł. miesięcznie. Świadczenia emerytalne pracowników umysłowych mają być pogorszone i zrównane — mniejwięcej — z poziomem świadczeń robotniczych.

(Robotnik).

### DOLA NAUCZYCIELA.

Bardzo wiele uczyniły polskie władze szkolne dla ochraniania uczącej się dziatwy od przeciążenia pracą nadmierną, dla zapewnienia jej odpoczynku, zdrowych rozrywek na świeżem powietrzu, wycieczek kształcących. Tylko o oszczędzaniu sił i zdrowia nauczycieli nie pomyślano wcale. Z roku na rok zwiększa się ilość zajęć obowiązkowych, redukuje się czas możliwy do wypoczynku i — niezbędnej dla nauczyciela pracy nad sobą, wytchnienia i odświeżenia umysłu. Coraz mniejsza płaca za coraz cięższą pracę. Praca nauczyciela przecież się nie kończy z chwilą opróżnienia klasy i powrotu uczniów do domu. Wtedy zaczyna się dla nauczyciela praca, że tak powiemy „pofajerantowa“, która przeciąga się na nocne godziny. Poprawianie zeszytów, przygotowywanie lekcji i wielka moc roboty kancelaryjnej. Dodajmy do tego czynności wychowawcze, rozmowy z rodzicami, wycieczki szkolne itp.

W sumie dojdziemy do wniosku, że dzisiejszy nauczyciel ani odżywiać się nie może należycie, bo go na to nie stać, ani wyspać się, bo w nocy ślęczy przy pracy, a skoro się położy, lęk o niepewne jutro i tak zasnąć mu nie pozwala.

# Sejm gospodarczy woj. kieleckiego obraduje...

## Z plenarnego posiedzenia izby przemysłowo-handlowej w Sosnowcu

Onegdaj odbyło się plenarne posiedzenie izby przemysłowo - handlowej w Sosnowcu. Na wstępie prezes izby inż. Sowiński wygłosił dłuższe przemówienie, w którem scharakteryzował obecną sytuację gospodarczą oraz projekty i zamierzenia rządu na najbliższą przyszłość.

### Przemówienie prezesa izby przemysłowo-handlowej w Sosnowcu

Otwierając dzisiejsze zebranie plenarne podzielić się muszę z wysoką izbą pewnemi uwagami, które się nasuwają na tle ostatnich posunięć rządu i pewnych dodatkwych obowiązków, które wskutek tych posunięć na nas, jako na samorząd przemysłowo - handlowy spadną. Moment dla naszego państwa jest ciężki. Nie będę przedstawiał cyfr i zestawień statystycznych, które świadczą, że

**TEMPO DEPRESJI OSIĄGNĘŁO JUŻ BARDZO NISKI I KŁOPOTLIWY DLA CAŁEGO ŻYCIA GOSPODARCZEGO POZIOM.**

Podam tylko 2 pozycje, które świadczą o bardzo daleko ugruntowanej depresji. Mianowicie w roku 1928-1929 wg. obliczeń prof. Ludkiewicza dochód społeczny wynosił w Polsct około 18 miljardów rocznie. Dla zaspokojenia potrzeb państwa prof. Ludkiewicz oblicza, że dochód powinien był wynosić około 60 miljardów złotych, jeżeli go mamy porównać z rokiem 1914. Od tego czasu depresja poszła bardzo daleko i w roku bieżącym nie przewiduje się dochodu społecznego większego jak około 9 miljardów złotych. Jeśli chodzi o zarządzenia ze strony Rządu, skierowane na wyrównanie deficytów skarbowych, to akcja rządu, zmierzająca do obniżenia budżetu, dała pewne efekty, mianowicie redukcję budżetu. Budżet nasz w roku 1929 wynosił około 3 miljardów złotych, a budżet obecny szacujemy na kwotę ok. 2 miljardów złotych, kompresja wynosi zatem około 29 proc., podczas gdy dochód społeczny spadł o 50 proc. Spadek więc dochodu społecznego następował szybciej niż zarządzenia, zmierzające do obniżki wydatków państwowych. O ile chodzi o spadek dochodu społecznego, to wszyscy o tem wiemy, że nastąpił kolosalny spadek przedewszystkiem na odcinku rolnictwa. Nie pozostało to bez konsekwencji dla ośrodków przemysłowych i miast, ponieważ przy naszej strukturze państwa 2/3 ludności stanowi rolnictwo, 1/3 pozostała ludność.

To gwałtowne

**SKURCZENIE SIĘ DOCHODÓW ROLNICTWA MUSIAŁO PODCIĄĆ DOCHÓD MIAST I OŚRODKÓW PRZEMYSŁOWYCH;**

w ślad za tem nastąpił spadek produkcji i wzrost bezrobocia. Cały szereg potrzeb, które przed nowoczesnem państwem stoją w związku z silną tendencją, jaka na zachodzie coraz silniej się wybija, stawia nas przed ciężkiem zadaniem.

Mówił pan wicepremjer Kwiatkowski o tem, że Polskę możnaby podzielić na 2 oddzielne państwa, na zachód od Wisły jakby jedno państwo, a na wschód od Wisły — drugie państwo. Pod względem gęstości zaludnienia widzimy nierównomierność. Ta niejednolitość stwarza konieczność bardziej równomiernego rozmieszczenia ludności na terenie naszego państwa, przez co usunie się ogromną rozpiętość konsumcji pomiędzy zachodnią a wschodnią częścią Polski. Należy tu jeszcze zaznaczyć, że duże ofiary robiliśmy dla zdobycia rynku zagranicznego, a zaniedbaliśmy rynek wewnętrzny.

**ZARZĄDZENIA OBECNE RZĄDU WYWOŁUJĄ w ŚWIECIE GOSPODARCZYM I WŚRÓD SPOŁECZEŃSTWA DUŻY NIEPOKÓJ.**

Niepokój ten jest do pewnego stopnia usprawiedliwiony. Każdy zabieg deflacyjny jest przesunięty w czasie; jeśli chodzi o skutki tego zabiegu, daje on chwilową ulgę dla budżetu państwowego. Moment ten powinien być wykorzystany dla przeprowadzenia deflacji i na innych odcinkach, jeśli nie mamy być zmuszonymi do równania naszej stopy życiowej na coraz to niższy poziom.

Te zapowiedzi, które słyszeliśmy przed paru dniami w sejmie, mają poważniejszy charakter niż dotychczasowe zabiegi deflacyjne. One są znacznie głębsze i energiczniejsze niż to, co było zrobione dotychczas. Sam rząd zastrzega się, że to są tylko rzuty, pewne kierunki prac.

Uważałem za swój obowiązek do tych wytycznych rządu dorzucić w sejmie parę uwag, które w mojem zrozumieniu pozwoliłyby może stosować te zarządzenia deflacyjne dot. wynagrodzeń pracowników państwowych i prywatnych nieco łagodniej. Uważam bowiem, że należałoby może pomyśleć o układach z zagranicznymi wierzycielami skarbu państwa. To jest pozycja poważna. Mamy zadłużenia krótko i długoterminowe, które chcemy spłacić ale mam wrażenie, że sytuacja naszego państwa nie pozwoli nam na to.

### Nie możemy płacić tak wysokich procentów i rat, na jakie kedyś umówiliśmy się ze swoimi zagranicznymi wierzycielami

To stanowisko winno być uwzględnione w układach. Zresztą do takiego podejścia upoważnia nas nasza sytuacja gospodarcza, w której będziemy musieli ponieść wielkie ofiary. To zagadnienie jest do rozwiązania. Społeczeństwo ma obowiązek z tem zagadnieniem wyraźnie wystąpić. Szereg państw przed nami poszło na tę drogę i mam wrażenie, że ta sprawa dałaby się u nas odpowiednio przeprowadzić.

Uważam, że trzeba również poruszyć sprawę przywozu żywności. Przywieźliśmy w zeszłym roku poważne ilości, wynoszące ponad 110 miljonów złotych. Ilości te i w tym roku są bardzo poważne. Jeżeli państwo znajduje się w tak ciężkiej sytuacji, jak obecnie, to naprawdę nie stać nas na taką tolerancję. Być może, że niektóre artykuły musimy sprowadzać w drodze kompensacyjnej, ale sądzę, że tylko w tym wypadku, kiedy to jest niezbędne. Kompensaty np. hiszpańskie i włoskie dały nam ujemne rezultaty i straciliśmy tylko na tych układach. —

Jeżeli chodzi o

**DOPŁYW KAPITAŁU OBCEGO DO PRZEMYSŁU,**

należy zaznaczyć, że przedsiębiorca obcy niechętnie do nas przychodzi. Dlatego niależałoby również podnieść sprawę świadczeń i opłat w stosunku do przedsiębiorstw nowych, zakładanych teraz. W związku z tem zgłosiłem wniosek, aby przykładowo na lat np. 10 zwolnić wszelkie powstające przedsiębiorstwa dla nowych działów produkcji od podatków, co wywołałoby pewien ruch kapitałowy. W historji przedwojennej z dużym skutkiem to się praktykowało w b. zaborze rosyjskim. Skarb państwa nie powinien mieć, jeśli chodzi o ten problem, żadnych objekcyj.

Rząd zupełnie wyraźnie powiedział, że nie przychodzi z planem gospodarczym, bo wszyscy rozumiemy, że niesposób zrobić plan w ciągu dni kilku czy kilkunastu. Ale plan gospodarczy w Polsce musi być stworzony. Jest cały szereg zjawisk, które i w kryzysie i w konjunkturze się powtarzają i cały szereg skutków, które w kryzysie odczuwamy. Do nich należy sprawa przyrostu ludności. Wszędzie zrobiło się ciasno, wszędzie jest bezrobocie. Ruch emigracyjny zamarł i nie przewiduje się, by na tym odcinku można się jakichś zmian doczekać. Więcej ludzi przyjeżdża niż wyjeżdża.

Ta nierównomierność, to zjawisko przyrostu ludności musi być w tym planie gospodarczym rozwiązane.

### Przyrost ludności powoduje ciężkie konsekwencje

Zawsze był w Polsce nadmiar ludności. Przyrost środków egzystencji nie wyrównywał potrzeb. Po wojnie stosunki te uległy jeszcze dalszemu powikłaniu. Na najbliższe lata nic nie zapowiada, żebyśmy mogli jakieś wyjście znaleźć. Jeśli się rozejrzymy, to przekonamy się, że na granicach naszych zachodnich posiadamy na 1 km$^2$ 100 mieszkańców, podczas gdy na krańcach wschodnich — 46, a więc dwukrotnie mniej niż na krańcach zachodnich. Problem ekonomicznego rozpospodarowania się musi znaleźć miejsce.

Widzę jeszcze inną rzecz, która również w planie gospodarczym musi się znaleźć, mianowicie nierównomierność w nasyceniu urządzeniami kulturalnemi, kolejami żelaznemi, kanałami, drogami. Te nierównomierności w zaludnieniu państwa, nierównomierność w stanie urządzeń kulturalnych i społecznych, to są założenia, które powinno znaleźć swój wyraz w długoletnim planie gospodarczym.

### Sytuacja jest bardzo gorąca

rezerwy są wyczerpane. Dla stworzenia pewnego okresu trzeba było zdecydować się na bardzo poważne i dotkliwe cięcia. Sądzę, że izba przemysłowo - handlowa w Sosnowcu w zrozumieniu tych wszystkich konieczności, jakie przed państwem naszem stoją, odpowie na te zarządzenia jednym zgodnym akordem, że będziemy się starali w ramach naszych możliwości sharmonizować nasze wysiłki z wysiłkami rządu, bo gra idzie o wysoką stawkę: o niepodległość gospodarczą Polski, która się wiąże najściślej z niepodległością polityczną.

Następnie poszczególni referenci izby składali sprawozdanie z działalności izby. Wicedyrektor izby mgr. Gadomski mówił o exsporcie i imporcie, poczem dr. Braun mówił o pracach izby nad zmianą ubezpieczeń społecznych. W przemówieniu swem dr Braun podkreślił, że opracowany w swoim czasie przez izbę sosnowiecką projekt zmiany ustawy o ubezpieczeniach społecznych znalazł obecnie w sferach decydujących pewne zainteresowanie.

### Fatalny stan finansowy ubezpieczalni

Dalej mówca zaznaczył, że stan finansowy naszych ubezpieczalni jest bardzo ciężki, co też stwierdza specjalna komisja do zbadania gospodarki poszczególnych instytucyj ubezpieczeniowych. Komisja ta, na czele której stał prezes P. K. O., p. Gruber, w wydanej przez siebie książce, zawierającej materjały, dotyczące kontroli ubezpieczalni, wyraźnie stwierdziła, że np. **zobowiązania zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych w Polsce są większe, aniżeli ich możliwość kasowa.**

Nic dziwnego więc, że w tych warunkach, chcąc ratować sytuację, musimy dojść do rewizji obecnie obowiązującej ustawy i albo świadczenia muszą być zmniejszone, albo też musi nastąpić podwyższenie opłat na rzecz tej instytucji.

Skolei referent Siekański przedstawił zebranym prace izby w sprawach podatkowych, nad usprawnieniem komunikacji kolejowych i pocztowej oraz szkolnictwem zawodowem.

## Bolączki przemysłu i handlu

Nad sprawozdaniami wywiązała się ożywiona dyskusja, tembardziej, iż prezes Sowiński zaapelował, aby w związku z przyjazdem międzyministerjalnej komisji do Zagłębia, radcowie wypowiedzieli swe bolączki, a materjał ten służyć będzie izbie dla przedstawienia komisji.

**Radca Saper** w przemówieniu swem poruszył sprawę etatyzacji przedsiębiorstw, dowodząc, że przez masowe przyjmowanie poszczególnych przedsiębiorstw przez państwo, z każdym dniem maleje ilość przedsiębiorstw prywatnych. Zmniejszają się przez to wpływy podatkowe, na domiar złego niemal wszystkie przedsiębiorstwa państwowe pracują z dużym deficytem, który musi pokrywać szary obywatel.

**Radca Rubinlicht** mówił o nadmiernie rozwiniętej biurokracji, która jest nieżyciowa, a jako przykład przytoczył fakt zarządzenia województwa, które nakazało wszystkim handlującym farbami poddanie się egzaminowi w ciągu 14 dni, w przeciwnym bowiem razie stracą prawo prowadzenia handlu. Rozporządzenie to oparte jest na starej ustawie rosyjskiej z przed 90 laty. Dodać należy, że stare to rozporządzenie nie było wprowadzone w życie, nawet za czasów zaborców.

**Radca Gruszczyński** poruszył sprawę sklepików szkolnych, które są dużą konkurencją dla księgarń.

Następnie zabierali głos kolejno radcy: **Garliński, Dietel, Nowicki i Oliner i Prot.**

**Radca Prot** poruszył bardzo ciekawą sprawę etatyzacji przedsiębiorstw przemysłowych, o której mówił poprzednio r. Saper. Mówca stwierdził, **że do etatyzacji doprowadził sam przemysł, który w latach prosperity domagał się wysokich pożyczek od rządu, poczem, gdy przyszły lata chude i nie było czem ich spłacać przemysłowcy szli do rządu i prosili, by rząd przejął ich akcje i stał się właścicielem przedsiębiorstw.**

**CÓŻ MIAŁ ROBIĆ W TYCH WYPADKACH RZĄD?**

Są jednak—mówił dalej r. Prot — pewne dziedziny przemysłu, które muszą pozostawać całkowicie w rękach państwa. Do tych dziedzin należy przedewszystkiem cały przemysł wojenny Przemysł ten nastawiony na produkcję wojenną musi być w latach pokoju czynny. Na maszynach zaś tego przemysłu produkuje się co innego głównie rzeczy nie wyrabiane u nas w kraju.

Po dyskusji przystąpiono do uchwalenia budżetu izby na rok 1936, który w dochodach i rozchodach wynosi 265.200 zł.

Skolei izba dokonała zmiany części statutu sądu polubownego, poczem mianowano korespondentami izby inż. Stanisława Raźniewskiego oraz dyr. Bajera.

## Nowi sędziowie

W końcu izba mianowała sędziów sądu polubownego.

Sędziami zostali: z ramienia przemysłu: Aleksander Erbe, inż. Józef Hackenberg, dr. Bolesław Helman, inż. Leon Jaworski, dr. inż. Zygmunt Klonowski, inż. Otmar Kwieciński, inż. Mieczysław Laubitz, Bolesław Narbut - Dowgiełło, Herman Noblin, inż. Jan Prot, inż. Wilhelm Schön inż. Piotr Sosnowski, inż. Aleksander Steinhagen, inż. Kazimierz Stankiewicz, inż. Andrzej Zalewski, inż. Mieczysław Zarębski, inż. Edmund Zieleniewski, Józef Zieliński.

**Z ramienia handlu:** Markus Birman, Dawid Berzykowski, Jenos Cemach, Dawid Dutkiewicz, Motek Gold Modest Grzybowski, Izaak Hamburger, Herman Lewi, Feliks, Łagodzinski, Zygmunt Orłowski, Leon Płoski, Władysław Regent, Maurycy Reicher, Jan Rybak, Konstanty Strzelecki, Jan Sutkowski.

**Z ramienia górnictwa:** Stanisław Grychowski, inż. Feliks Frycz, inż. Stanisław Kontkiewicz, inż. Marjan Skup, inż. Józef Raźniewski, inż. Jan Wengris.

# KRONIKA

| | |
|---|---|
| Piątek 1 Listopad | Dziś: Wszystkich Świętych<br>Jutro: Dzień Zaduszny<br>Wschód słońca: 6.37<br>Zachód słońca. 40.2 |

## RADJO

### WARSZAWA.

Piątek, 1 listopada.

9.00. Sygnał czasu i pieśń „Pod Twą obronę“. 9.40. Dziennik poranny. 9.50. Program na dzień bieżący. 10.00. Transmisja nabożeństwa z kościoła św. Krzyża w Warszawie. 11.57 Sygnał czasu z warsz. obserw. astronomicznego. 12.03. Stanisław Witkiewicz — szkic literacki. 12.15. Poranek muzyczny. 13.00. Audycja ze Lwowa. 14.00. Dyskusja. 14.20. Koncert z płyt gramofonowych. 15.00 „Zaduszki“ — audycja dla wszystkich. 16.15 Koncert ze Lwowa. 16.45. Zaduszny apel — obrazek słuchowiskowy dla dzieci. 17.00. Z instytutu psychotechucznego w Warszawie. 17.00. Poradnik sportowy. 18.00. Koncert kameralny z Katowic. 18.30. Pogadanka aktualna 18.45. Muzyka salonowa. 19.10. Program na dzień następny. 19.35 Wiadomości sportowe lokalne. 19.50. Biuro studjów rozmawia ze słuchaczami. 20.00. „Requiem aeternam“ — Łabędzi śpiew Mozarta. 20.40 Płyty gramofonowe. 21.00. Dziennik wieczorny. 21.10. Obrazki z Polski współczesnej. 21.15. Koncert poświęcony twórczości Aleksandra Zarzyckiego. 22.30. Muzyka. 23.00. Wiadomości meteorologiczne.

### KATOWICE.

Piątek, 1 listopada.

9.00. Transmisja z Warszawy. 9.50. Program na dzień bieżący 12.00. Transmisja z Krakowa, 12.0. Transmisja z Warszawy. 15.45. Zaczarowany kwiat. 16.00 Transmisja ze Lwowa. 17.20. Transmisja z Poznania i Warszawy. 18.00. Koncert kameralny. 18.30. Tym, którzy odeszli. 18.45. Koncert reklamowy. 19.00. Wiadomości radjotechniczne. 19.10 Program na dzień następny. 19.35. Lokalne wiadmoości sportowe. 23.05. Transmisja z Warszawy.

## Z Kielc

(k) **Wojewoda kielecki** dr. Dziadosz powrócił wczoraj z Jugosławji, gdzie bawił na urlopie wypoczynkowym i z dniem dzisiejszym objął urzędowanie.

(k) **Huragan nad Kielcami.** Wczoraj nad Kielcami i okolicą przeszedł silny huragan połączony z ulewnym deszczem.— Huragan pozrywał z kilku dachów w śródmieściu blachę, uszkodził wiele drzew i parkanów.

Na szczęście obeszło się bez wypadku w ludziach.

(k) **Wskutek obfitych deszczów** padających już od kilku dni poziom Wisły w Kieleckiem podniósł się znacznie.

Narazie nie zachodzi groźba powodzi.

—o—

## Z Zagłębia

### TEATR MIEJSKI w SOSNOWCU.

Dziś o godzinie 4.30 popołudniu, po cenach od 25 gr. nieodwołalnie poraz ostatni, przebojowa komedja J. Devala pt. „Towariszcz“ z M. Gołaszewską i T. Krotke w rolach głównych.

Wieczorem o godzinie 8.30 powtórzenie premjery świetnej komedji Michała Bałuckiego pt. „Klub kawalerów“, która została przyjęta przez wczorajszą publiczność z dużym entuzjazmem. W popisowych rolach występują pp.: Arciszewska, Grzymalanka, Karasińska, Rapacka, Erwan, Golczewski, Iwański, Krotke, Łuczkowski, Rokossowski i Sawicki, wyreżyserował sztukę bardzo dowcipnie i pomysłowo p. Tadeusz Krotke.

Jutro o godzinie 4.30 popołudniu specjalne przedstawienie dla młodzieży szkolnej, doskonała komedja M. Bałuckiego pt. „Klub kawalerów“. Bilety w cenie od 25 do 70 gr. można zamawiać wcześniej w kancelarji teatru.

Wieczorem o godzinie 8.30 świetna komedja M. Bałuckiego pt. „Klub kawalerów“.

—o—

— **Osobiste.** Dr. Antoni Nasiłowski wyjechał do Łodzi na zjazd lekarzy chorób dziecięcych.

— **Zebranie b. żołnierzy 3 p. p. legjonów w Sosnowcu.** Jutro o godzinie 18-ej w Kuźnicy w Sosnowcu, ul. Warszawska 22 odbędzie się zebranie b. żołnierzy 3 pp. leg. pol. i b. żołnierzy 3 pp. leg. Wszyscy „trzeciacy“ z terenu pow. będzińskiego, zawierckiego i olkuskiego winni stawić się obowiązkowo.



### POSEŁ MADEYSKI w ZAGŁĘBIU

Wczoraj bawił w Zagłębiu poseł Z. Madeyski, celem omówienia szeregu spraw natury gospodarczej.

Poseł Madeyski wczoraj w Dąbrowie omawiał sprawę rozbudowy szkół oraz w szczególności zainteresował się projektem przekształcenia żeńskiej szkoły handlowej stowarzyszenia kupców polskich na państw gimnazjum kupieckie.

—o()o—



# Nowe redukcje robotników

## w przemyśle Zagłębia Dąbrowskiego

Stan zatrudnienia w przemyśle Zagłębia Dąbrowskiego ulega coraz większemu pogorszeniu.

W ub. tygodniu sprawozdawczym nastąpiły bowiem dalsze redukcje robotników zarówno w przemyśle górniczym, jak i metalowym.

**Gwarectwo hr. Renard** w dniu wczorajszym zwolniło z pracy 85 robotników. Zredukowani otrzymali jednocześnie należność za dwutygodniowe wymówienie.

**Klinkiernia „Gródków“** zamierzała zredukować 60 robotników, na ogólną liczbę 200 ludzi, wobec otrzymania robót sezonowych.

Dzięki interwencji inspektora pracy, dyrekcja klinkierni zgodziła się nie redukować robotników, a zastosować urlopy turnusowe.

W związku z tem 30 robotników wysłanych zostało na jednomiesięczny urlop turnusowy. Po miesiącu na urlop turnusowy wysłana zostanie dalsza partja robotników.

**Huta „Katarzyna“** wymówiła pracę 227 robotnikom z walcowni, spowodu braku zamówień. Ogółem w hucie zatrudnionych było 1263 robotników.

**Fabryka Hulczyńskiego** w Sosnowcu zredukowała 24 robotników z oddziału walcowni Wellmana i mechanicznego. Powodem redukcji jest brak zamówień. Ogółem w fabryce zatrudnionych jest 1024 robotników.

W innych gałęziach przemysłu — bez zmian.

### STRAJK NA KOPALNI „LIPNO“ W ŁAGISZY.

Robotnicy kopalni „Lipno“ w Łagiizy strajkują w dalszym ciągu. Strajk ma przebieg spokojny.

# Przed świętem 11 listopada w Zagłębiu

W Dąbrowie w sali rady miejskiej odbyło się organizacyjne zebranie komitetu obchodu święta 11 listopada.

Przewodniczącym komitetu został wybrany wiceprezydent Trzęsimiech wiceprzewodniczącymi ks. Niedzwiedzki i dyr. Wasilewski. Pozatem powołano do życia sekcję akademji z przewodniczącą p. Berbecką na czele i sekcją pochodową z przewodniczącymi p. Kaliszkiem i p. Witkowskim na czele.

Program zapowiada: nabożeństwo akademję w sali kina „Bajka“, w szkołach odczyty itp.

### W GRODŹCU.

W lokalu zarządu gminnego w Grodźcu odbyło się zebranie organizacyjne w sprawie utworzenia obywatelskiego komitetu obchodu święta 11 listopada.

Przewodniczył: wójt Br. Imiolczyk, sekretarzował p. Stefan Czajer.

Zebrani uchwalili urządzić obchód 11 listopada w niedzielę 10 bm. z następującym programem: zbiórka organizacyj o godz. 10-ej rano przed sokolnią, pochód na nabżeństwo, po nabożeństwie rozwiązanie pochodu przy płycie Nieznanego Żołnierza.

Wieczorem przed płytą odbędzie się apel poległych, poczem akademja w domu strażackim przy ulicy Pierackiego.

Do komitetu zostali wybrani: przewodniczący wójt Br. Imiołczyk, członkowie: pp. Tadeusz Dobrowolski, Imiołczykowa, Porębska, Czarnecki Aleksander, Wiśniewski, Stefan Czajer, Jakób Tomasik.

### W BĘDZINIE.

W Będzinie utworzył się lokalny komitet obchodu rocznicy odzyskania Niepodległości. Skład komitetu wykonawczego stanowią: przewodniczący prez. A. Izydorczyk, sekretarz St. Szczypiński, członkowie: p. Truskowski, p. Salak, dyr. Błażejewicz, wiceprezydent T. Goc, dr. Kosibowicz, p. M. Kosibowiczowa. inż. Winter, nacz. Mjlianowicz, dyr. Einhorn, p. Replińska, nacz. Nowara, p. Saternus, p. Furgał, p. Jędralski.

# Hołd 11 p. p. poległym oficerom i żołnierzom

## tego pułku przed pomnikiem w Będzinie

W Będzinie rokrocznie w dzień zaduszny, delegacje miejscowych organizacyj i stowarzyszeń składają u stóp pomnika poległych oficerów i żołnierzy 11 p. p. ziemi będzińskiej — wieńce oraz przedstawiciele miejscowych władz wygłaszają okolicznościowe przemówienie.

W tegorocznych uroczystościach święta umarłych w Będzinie weźmie udział dowódca 11 p. p. w Tarnowskich Górach ppłk. dypl. Henryk Ordon - Gorgoń, który wraz z delegacją oficerów i żołnierzy złoży u stóp pomnika poległych wieniec. Z okazji tej jutro rano o godz. 10-ej odprawiona zostanie w miejscowym kościele parafjalnym — msza żałobna, poczem wszystkie organizacje udadzą się pod pomnik, gdzie odbędzie się ceremonja składania wieńców.

Zarząd miejski prosi miejscowych obywateli i organizacje o przyjęcie w tych uroczystościach jaknajliczniejszego udziału ze sztandarami.

# Krwawa zabawa we wsi Młynek

## pow. zawierckiego

Krwawa zabawa miała miejsce we wsi Młynek w powiecie zawierckim.

Gospodarz tej wsi Franciszek Rudy wyprawiał u siebie t. zw. „wyskubek“, na który zaprosił kilka dziewcząt i chłopców z sąsiedztwa.

W czasie wspólnej zabawy wynikła między chłopcami bójka, przyczem w okropny sposób pobito siekierami i żelaznemi drągami Bolesława Ziaję, mieszkańca Młynka. Ziaja skutkiem pobicia stracił mowę i władzę w rękach.

Przeciwko sprawcom pobicia Ziaji, którymi byli jego koledzy Juljan Koczur, Stanisław Żmuda i Stanisław Rudy odbyła się wczoraj rozprawa w sądzie okręgowym w Sosnowcu, który skazał Koczura na 4 lata więzienia, Żmudę zaś i Rudego na 3 lata.

### „DWIE JOASIE“ — ALE JEDNA SMOSARSKA W KINIE „PALACE“

Niezaprzeczonej i nieprzemijającej królowej ekranu polskiego Jadwidze Smosarskej nie wystarczają już role „poprostu“ Chce zadawać zagadki w rodzaju „Czy Lucyna to dziewczyna?“, gdzie w 1wiej części filmu gra rolę męską, lub jak obecnie w najnowszym swoim filmie „Dwie Joasie“, grając dwie role: Joasi — brzydulki i Joasi — ślicznotki.

Jest to mistrzowski wyczyn aktorski jakiego nie zna jeszcze prawie film polski.

W tej pogodnej i miłej komedji filmowej, okraszonej pięknemi melodjami występuje pozatem ulubieniec kobiet Franciszek Brodniewicz, debiutuje z wielkiem powodziem primadonna Opery warszawskiej Lucyna Szczepańska, jest wreszcie nieoceniony komik Michał Znicz.

Zrecznie przeprowadzona intryga, w którą uwikłana jest dwupostaciowa Joasia — trzyma widza w neustającem napięciu i zaciekawieniu.

—o()o—

— **Drobny pożar w Kazimierzu.** Onegdaj w zabudowaniach Feliksa Hajaka na kolonji „Feliks“ w Kazimierzu wybuchł pożar.

Ogień strawił dach nad komórkami. Straty wynoszą około 250 zł. Jak ustalono, ogień został zaprószony przez jedną z okatorek w czasie zabierania drzewa z komórki.

— **Prezydjum sekcji dozorców górniczo** technicznych PZZPP. i H. w Sosnowcu zawiadamia wszystkich członków zarządu i delegatów sekcji, że w nadchodzącą niedzielę o godzinie 10.30 odbędzie się w lokalu związku w Sosnowcu ,ul. Sienkiewicza nr. 17-a miesięczne posiedzenie członków zarządu i delegatów sekcji.

Prezydjum sekcji prosi wszystkich zainteresowanych o punktualne i bezwzględne przybycie na posiedzenie.

— **Hołd 7 pułku piechoty poległym pod Czeladzią.** W sobotę o godzinie 10-ej rano odprawione będzie żałobne nabożeństwo za poległych żołnierzy 7 pułku piechoty legjonów poległych w potyczce pod Saturnem z niemcami.

Wczoraj burmistrz Dorobczyński otrzymał list od 7 pułku piechoty w Chełmie, w którym zapowiedziany jest przyjazd delegacji pułku do Czeladzi i złożenie wieńca przed pomnikiem niepodległości przy ul. Milowickiej.

Na wczorajszem zebraniu przedstawicieli organizacyj społecznych postanowiono wziąć udział w nabożeństwie żałobnem i odłożyć składanie wieńców na sobotę.

## Z Zawiercia

(z) **Powrót z urlopu starosty.** W dniu wczorajszym powrócił z urlopu i objął urzędowanie starosta powiatowy p. Tadeusz Wardejn - Zagórski.

(z) **Lotnicze kursy ślusarsko - monterskie.** Zarząd główny LOPP. wsólnie z towarzystwem wojskowo - technicznem uruchamia w roku bieżącym kursy lotniczo - samochodowo - ślusarsko - monterskie. Dla kandydatów przewidziane są stypendja zwrotne z funduszu LOPP. Osoby, które reflektowałyby na te kursy, winny w nieprzekraczalnym terminie do dnia 6 listopada br., złożyć podania do obwodu powiatowego LOPP w Zawierciu ul. 3 maja 13. Żądania oraz szczegółowe informacje o tych kursach przejrzeć można w biurze tegoż obwodu powiatowego w godzinach urzędowych.

(z) **Związek podoficerów rezerwy w nowej siedzibie.** Z dniem wczorajszym przeniesiona została siedziba miejscowego związku podoficerów rezerwy z lokalu przy ul. Piłsudskiego do lokalu przy ul. Kościuszki 33 (dom „Przyszłości". Do tego samego lokalu w najbliższych dniach prezniesiony zostanie związek legjonistów i związek inwalidów wojennych.

(z) **Torebkarze znów zaczynają grasować.** Onegdaj o godzinie 6 wieczorem ulicą Kasprowicza szła w stronę Argentyny p. Kopińska, która w trzymanej w ręku torebce posiadała 30 zł. gotówki oraz książeczkę oszczędnościową PKO na sumę 20 zł. W chwili, gdy p. Kopińska znalazła się na moście, podbiegł do niej nieznany sprawca i wyrwał jej z ręki torebkę i parasolkę.

Na wszczęty przez poszkodowaną alarm złodziej porzucił łup i zbiegł.

(z) **Kurs ratownictwa ogólnego.** Zarząd polskiego czerwonego krzyża oddział w Zawierciu organizują kurs trzeciej kategorji z ratownictwa ogólnego. Kurs rozpocznie się 4 listopada br. Osoby, które chciałyby uczęszczać na wykłady winny zgłosić się w tymże dniu o godzinie 18-ej do lokalu obwodu LOPP. w Zawierciu, ul. 3 maja 13.



# Trup na torze kolejowym

## pomiędzy Gołonogiem a Ząbkowicacmi

### ZWŁOKI ŻEBRAKA Z BĘDZINA ZNALEZIONO OBOK TORU KOLEJOWEGO W DĄBROWIE.

Wczoraj około godziny 5 rano na torze kolejowym pomiędzy Gołonogiem a Ząbkowicami znaleziono zmasakrowane zwłoki jakiegoś mężczyzny.

W dochodzeniu ustalono, że są to zwłoki 41-letniego Józefa Pletarda technika budowlanego, zamieszkałego w Ząbkowicach.

Z pozostawionych przez Pletarda śladów stóp wynika, że szedł on torem kolejowym, pomiędzy szynami w kierunku Ząbkowic.

Nieszczęśliwy nie słyszał nadjeżdżającego pociągu i dostał się pod koła, ponosząc śmierć na miejscu.

Dalsze dochodzenie w sprawie prowadzi policja.

* * *

Onegdaj około godziny 3-ej nad ranem w rowie obok toru kolejowego pomiędzy Dąbrową a Będzinem znaleziono zwłoki 61-letniego Konstantego Brzoska, zamieszkałego w Będzinie przy ul. Kolejowej 32.

Brzoska trudnił się żebraniną i wędrował po całem Zagłębiu.

Przybyły na miejsce lekarz stwierdził, że żebrak zmarł nagle wskutek wady serca, która powstała w związku z chorobą nerek.

Zwłoki przewieziono do kostnicy szpitala w Dąbrowie.

# Gajowy postrzelił kobietę w lesie

## pod Żarkami

Wczoraj w godzinach rannych wybrała się do lasu po drzewo 40-letnia Antonina Gorgol, mieszkanka wsi Józefów, gminy Żarki. Zbierającą drzewo napotkał gajowy tychże lasów Józef Ślęzak, mieszkaniec tejże wsi, który po ostrej kłótni i dłuższem szamotaniu się z Gorgolową dobył rewolweru i strzelił jej w brzuch. Ranną Gorgolową po udzieleniu jej pierwszej pomocy przewieziono w stanie nie budzącym obaw do szpitala w Częstochowie. Gajowego aresztowano. Zawiadomiona o wypadku policja wszczęła dochodzenie.

# Rozmowa przy herbatce

**— Wiesz, Leon, ty jesteś prawdziwy abisyńczyk! — rzekł pan Izydor Feldman, wsypując cukier do herbaty.**

**— Dlaczego coś abisyńczyk? — zdziwił się pan Leon Hopkies.**

**— Z powodu twój tata się nazywa Salomon ,a mamusia Sabina. Po drugie zaś ty nigdy nie chodzisz do teatru.**

**— Ta co, że nie chodzę?**

**— Abisyńczyk też nie chodzi. I wogóle ja ciebie nie rozumiem. Gdzieś ty się wychował? W lesie?? Żeby ani razu w życiu nie być w teatrze?**

**— A ty niby byłeś chociaż raz w życiu?**

**— Dobre pytanie! Naturalnie, że byłem.**

**— Kiedy?**

**— Wczoraj!**

**— Co ty nie powiesz! — zainteresował się pan Leon. Poszłeś do teatru. No i co oni wczoraj dawali?**

**— Nic nie dawali. Jeszcze brali. Od każdego za bilet wzięli.**

**— Jaki ty nie rozumny jesteś, Izydor. Jaka sztukie oni dawali, się pytam.**

**— Komedję muzyczną dali.**

**— No i co? Ładnie było?**

**— Jak szłem do teatru, to było ładnie. A jak wracałm to padał deszcz.**

**— Ale w teatrze cży było ładnie?**

**— Owszem, nie można powiedzieć. Tylko ta muzyka jest niepotrzebna. Powiadam ciebie, to- tam było przez trzy godziny piszczanie, że mało mnie cholera na miejscu nie wzięła.**

**Pan Leon począł się dusić ze śmiechu.**

**— Uś, nie mogie! Ty szmondak ty! Po co ty tam chodziłeś? Piszczeli mu nad głową przez trzy godziny, a ten głuptak jeszcze im za to zapłacił pieniądze! Uj, moje boki, nie wytrzymam! Nie mogłeś siedzieć w domu? Głupi Abisyńczyk ty!**

**— Milcz do mnie! — krzyknął obrażony pan Izydor. — Cicho być, łobuz ty, który mamusia się niemoralnie prowadziła!**

**Drogo przyszło panu Izydorowi zapłacić za te słowa. Sąd Grodzki uznał bowiem, że cudze mamusie należy zostawić w spokoju i skazał go na tydzień bezwzględnego aresztu.**

## Z Olkusza

### ECHA USIŁOWANIA SAMOBÓJSTWA URZĘDNIKA UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ W OLKUSZU.

W czasie rewizji w mieszkaniu Bolesława Jaroszewskiego w Olkuszu, który targnął się na życie, podrzynając sobie gardło brzytwą, o czem donosiliśmy przed wczoraj, znaleziono kartkę, pisaną ręką denata następującej treści: „Żegnajcie! Ja Stasię kocham — Bolesław".

Jaroszewski pozostawił w Krakowie swą narzeczoną, z którą został rozłączony przez przeniesienie go z ubezpieczalni społecznej z Krakowa do Olkusza.

W szpitalu olkuskim desperat w dniu wczorajszym wyrwał rurkę do oddychania z gardła i porozrywał bandaże.

—-o()-o—

(ol) **Na terenie pow. olkuskiego coraz więcej oddziałów związku pracy obywatelskiej kobiet.** Onegdaj powstał w Pilicy nowy oddział związku pracy obywatelskiej kobiet.

Na zebraniu organizacyjnem pod przewodnictwem starościny Gliszczyńskiej, po referacie p. Szmydłowej z Olkusza o statucie i organiazcji związku, wybrany został zarząd w osobach pp.: Różewska — przewodnicząca, Rychwalska — zastępczyni, Grabowska — sekretarka, Drążkiewiczowa — skarbniczka. Stimacówna i Pietrakiewiczowa — członkinie i Goncerzowa — referat wychowania obyw.. Kulkowa— opieka nad dzieckiem i matką. komisja rewizyjna pp.: Sadowska. Borkowska i Jaworska.

Zainteresowanie organiz. żywe o czem świadczy liczne zapisywanie się do związku.

(ol) **Instruktor i uczeń spadli z rusztowania.** Onegdaj spowodu słabego ustawienia rusztowania w garażu szkoły rzemieślniczo - przemysłowej w Olkuszu, rusztowanie to runęło na ziemię wraz z instruktorem szkoły, Adolfem Dobrzańskim i uczniem Feliksem Tomsią z Krzykawy pod Olkuszem.

Obydwaj odnieśli ogólne obrażenia i doznali wstrząsu mózgu ponadto instruktor Dobrzański doznał złamania żebra.

(ol) **Okradzenie sklepu.** Onegdajszej nocy nieznani sprawcy włamali się do sklepu Jana Majewskiego w Rodakach, gm. Ogrodzieniec. Łupem złodziei padło towaru na sumę około 150 zł.

(ol) **Nowy kapelan klasztoru.** Ks. dr. Maksymlijan Weltyn (bawarczyk) mianowany został kapelanem klasztoru ss. Norbertanek w Imbramowicach (olkuskie) na miejsce niedawno zmarłego kapelana ks. Eversa.

# SPRAWIEDLIWOŚĆ ZWYCIĘŻA!

71. POWIEŚĆ.

Zapomniano o Joannie, czyli raczej starano się o niej zapomnieć; wszak oprócz Jurasia, istniało inne wspomnienie jej krótkiego pobytu na probostwie w Chevry, a był nim mały konik tekturowy, z którym dziecię rozleźć się nie chciało, a którą to zabawkę, jak drogą relikwję, przechowywała pani Darier, widząc szczególne przywiązanie dziecka do ulubionego przezeń konika.

Wróćmy jednakże do Joanny Fortier. Nieszczęsna ta kobieta, jak wiemy, po usłyszeniu wyroku, skazującego ją na dożywotnie więzienie, padła, utraciwszy przytomność. Przeniesiono ją do infirmerji więzienia Saint Lazare, gdzie wywiązało się u niej gwałtowne zapalenie mózgu. Poważne niebezpieczeństwo groziło życiu nieszczęśliwej, któremu oparł się wszakże jej silny organizm. Przez miesiąc jednak zostawała pomiędzy życiem a śmiercią, nie wierzę, co się wokoło niej dzieje. Polepszenie następowało bardzo powoli. Po odzyskaniu zmysłów i mowy, Joanna żadnych wspomnień o tem co zaszło nie zachowała. Głęboka ciemność zalegała jej umysł, pamięć jej jak gdyby przyćmioną została, niezdolną była pojąć nic tak z przeszłości, jak i teraźniejszości zarazem.

VIII.

Doktorzy prefektury złożyli raport, określający stan zdrowia nieszczęśliwej, żądając przeniesienia jej do oddziału spokojnych obłąkanych w Salpetriere.

Obłęd Joanny był cichym i smutnym.

— Ta kobieta wyzdrowieje być może — mówił jeden z lekarzy przy rozpatrywaniu cierpienia wdowy Fortier — lecz kiedy nastąpi to uzdrowienie, nauka tego rozwiązać nie zdoła.

Niewinna została więc podwójnym ciosem dotkniętą. — Obłąkanie to jednak lepszem dla niej było nad samowiedzę, nad bezustanną boleść po nad więzieniem bez kresu, lepszym niż życie pełne ponurych wspomnień, udręczeń i żalu po za minioną bezpowrotnie przeszłością, oraz nienawiść dla tych, którzy ją tak niesprawiedliwie rozłączyli z jej dziećmi.

Podczas gdy się to działo w Paryżu, Jakób Garaud używał w całej pełni szczęścia w New-Jorku, otoczony ogólnem poważaniem, mający śliczną i zacną żonę, oraz zwiększający się z dniem każdym majątek domu: „Jan Mortimer i Paweł Harmant".

Rok upłynął od chwili jego zaślubin z córką inżyniera, a Noemi kochała go coraz więcej.

Ów nędznik, żeniący się jedynie w widokach ambicji, zwolno przywiązał się do tej kobiety, używając jak najuczciwszy człowiek rozkoszy rodzinnego życia.

Pod jego kierownictwem interesa zakładu znakomicie się rozwinęły. Jan Mortimer budową maszyn obecnie nie zajmował się wcale. Podróżując bezustannie w sprawach fabryki, zostawił w tychże najzupełniejszą wolność działania zięciowi.

Pewnego dnia ojciec Noemi niemogąc z przyczyny gwałtownego ataku reumatyzmu jechać do jednego z oddalonych miast od New-Jorku, prosił zięcia, ażeby go zastąpił w tej podróży. Mimo, że Paweł Harmant nie rad był wydalać się z domu, zmuszonym był to uczynić zabrawszy wraz sobą swojego służalca Owidjusza Soliveau, który dzięki protekcji mniemanego kuzyna, z zarządzającego został inspektorem zakładu i prawą ręką zarazem jego kierownika. Życzliwa ufność, jaką mu tenże okazywał, wydawała się Owidjuszowi całkiem naturalną, nie zmniejszając w nim żądzy zbadania przeszłości kuzyna, a razem i leżącej w niej tajemnicy. Prócz tego palał chęcią wypróbowania skutków cudownego płynu na wspólniku Mortimera.

— Otóż i podróż, a z nią tak długo przezemnie oczekiwana sposobność zdarza się nareszcie, pomyślał, gdy mu Jakób oznajmił o wyjeździe, mającym nastąpić nazajutrz. I wybierając się w drogę wsunął w torebkę podróżną flakon z drogocennym eliksirem, kupionym za piętnaście dolarów u kanadyjczyka według zapisanego adresu.

Paweł Hartman znajdując się sam na sam z Owidjuszem, zrzucał pozór obojętności przybranej wobec innych. Podróżowali sami, w przedziale pierwszej klasy; równocześnie więc z wyruszeniem pociągu, Garaud zaczął najpoufniejszą rozmowę:

— No jakże? — pytał — zadowolonym jesteś, że po pańsku podróżujemy, mogąc pomówić z sobą otwarcie jak dobrzy przyjaciele, jak krewni?

— W samej rzeczy, rok przeszło oczekuję na podobną chwilę — odparł Soliveau.

— Nie przykrzy ci się w New-Jorku?

— Przykrzyćby mi się miało, dlaczego? — odrzekł zapytany. — Byłbym niewdzięcznym, gdybym to powiedział wśród bytu usłanego dolarami. Przeciwnie, pobyt w tem mieście jest mi bardzo przyjemnym, a jedyną przykrość mi sprawia nasze rozdzielenie się, z punktu widzenia rzeczy rodzinnego Suniesz kuzynie naprzód w społeczeństwie wielkimi krokami, wtedy, gdy w stosunkach ze mną zachowujesz zupełną obojętność tak, jak gdybyśmy byli sobie zupełnie obcymi.

# Listopad

Miesiąc listopad jest specjalnie związany z tradycją ludu polskiego. W Zaduszki, przypadające na dzień 2 listopada w kościołach odprawia się msza św. za dusze zmarłych, a lud ozdabia nagrobki swych drogich wieńcami z kwiatów i bluszczu. Z Zaduszkami łączy się jeszcze u naszego ludu szereg różnych obrzędów i zabobonów, których wyliczenie choćby krótkie wymaga już osobnego artykułu.

Z niektóremi datami listopada łączą się też pewne przysłowia i powiedzenia ludowe, jako rady i wskazówki rolnicze, albo też przepowiednie pogody. Oto niektóre z nich:

„W listopadzie grzmi — rolnik wiesnę śni". Mówią także, że „gdy w listopadzie od południa grzmi, ma to wróżyć zły rok i niepłodność na roli".

„Na Wszech Świętych sztuka: utnij gałąź z buka, gdy wilgoci niema będzie tęga zima". Przysłowie to chyba prawdziwe, bo podobnie mówi drugie: „Na Wszystkich Świętych od zrębu utnij gałąź dębu, jeżeli soku niema — będzie tęga zima". „Na Wszystkich Świętych jeźli ziemia ciepła, to będzie zima ciepła, a jak deszcz, to będzie trzeba w piec wleźć".

Dzień św. Marcina (11 listopada) jest specjalnie uwzględniony w tych przysłowiach ludowych: „Wiatr od południa w wigilję św. Marcina, pewnie będzie lekka zima". Według wierzeń ludowych „jak Marcin na białym koniu przyjedzie (gdy śnieg w tym dniu pada) — to ostrą zimę nam przywiezie".

Na dzień 21 listopada mamy znów inne przysłowie: „Jaki czas na Ofiarowanie — taka zima też nastanie". Następnie „kiedy na św. Cecylję grzmi, rolnik o dobrym roku śni". A znów „o świetej Katarzynie (dnia 25-go) pomyśl o pierzynie". Tak samo „na św. Andrzeja — teza kożucha dobrodzieja".

Miesiąc listopad będący również okresem polowań — to już jesień w całej pełni. Dnia i ciepła ubywa coraz więcej, a powietrze coraz bardziej wilgotne. Krajobraz w tym miesiącu dziki i posępny, niebo zasnuwa się ołowianemi chmurami, słońce rzadko kiedy zaświeci, a ciężka atmosfera poważnie ludzi nastraja. — Wszędzie słychać żałosny szum wiatru, jakby jęki dusz czyśćcowych.



# Kobieta w kratę — i mieszkanie... w pasy

Paryż podobno lansuje w dziedzinie mody kraty. Wszystkie suknie popołudniowe, wizytowe i nawet wieczorowe szyje się z materjałów w kraty.

W związku z tą „kraciastą modą" albo lepiej „modą w kraty", opowiadają sobie panie paryskie zabawną historyjkę.

Do Paryża przyjechała z głuchej prowincji pewna pani. Przyjechała, żeby się pięknie i modnie ubrać.

W magazynie sukien powiedziano jej arbitralnie:

— Tylko w kraty. Kraty na wszystkie okazje.

U modystki dowiedziała się tego samego:

— Kapelusze nosi się tylko z materjału w kratki.

— U krawca usłyszała również:

— Łaskawa pani tylko krata.

Zrobimy pani śliczny płaszczyk i kostjum z materjału w kratę.

Dama była zupełnie zdruzgotana. Perspektywa kompletu nowej garderoby całej w kraty przerażała ją do tego stopnia, że zatelegrafowała do męża.

— Przyjeżdżam w kratę. Proszę wymaluj mieszkanie... w pasy.

Dowcip zresztą, niezły, ale w każdym razie bardzo charakterystyczny.

Dama pewnie wróciła zupełnie zrozpaczona monotonją swojej kraciastej garderoby, ale przez myśl jej nie przeszło, że może się przecież modzie jakoś przeciwstawić i zrobić sobie gładki płaszcz, albo suknię. Nie przyszłoby to pewnie na myśl żadnej z naszych pań, które przecież jeszcze bardziej niewolniczo trzymają się nakazów mody, niż kobiety francuskie.

# SPORT I WYCHOWANIE FIZYCZNE

## PORAŻKA RUCHU W DREŹNIE.

DREZNO, 31. 10. (wł.) W dniu dzisiejszym ligowy Ruch rozegrał w Dreźnie spotkanie z miejscową drużyną D. S. C. przegrywając w stosunku 0:2 (0:2)

Jutro Ruch spotka się z Fortuną z Düsseldorfu.

## ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE PODLEGA ŚLĄSKIEMU KLUBOWI NARCIARSKIEMU.

Śląski klub narciarski w Katowicach, pozostający pod kierownictwem p. Jana Lipowczana dzięki niestrudzonej i owocnej pracy został obecnie wyróżniony przez polski związek narciarski.

Decyzją naczelnej magistratury narciarskiej województwo śląskie wydzielone zostało spod wpływów okręgu krakowsko - śląskiego i tworzy obecnie własny okręg, któremu przydzielono niezależnie od województwa śląskiego, powiaty zawiercki, częstochowski i będziński z województwa kieleckiego, oraz pow. żywiecki i bielski z okręgu krakowskiego.

Do czasu walnego zgromadzenia nowo kreowanego okręgu, które zwołano zostało na dzień 10 listopada br. polski związek narciarski wyznaczył na komisarza okręgu p. Jana Lipowczana, który już objął agendy.

## BIEG KOLARSKI Z OSTREM STRZELANIEM W KIELCACH

W Kielcach odbył się bieg kolarski połączony z ostrem strzelaniem w Chęcinach na dystansie 45 km.

Bieg zorganizowany był przez Komendę Powiatową PW. Pierwsze miejsce zajął patrol Zw. Strzel. Wiśniówka osiągając 840 punktów.

## OŚMIU MISTRZÓW BOKSERSKCH EUROPY.

Lista bokserskich mistrzów Europy przedstawia się obecnie następująco: waga musza — Kid David (Belgja), waga kogucia — Maurice Dubois (Szwajcarja) waga piórkowa — Maurice Holzer (Francja), waga lekka — Henri Venturi (Włochy), waga półśrednia — Gustaw Eder (Niemcy), waga średnia Marcel Thil (Francja), waga półciężka — Heinz Lazek (Austrja), waga ciężka — Pierre Charles (Belgja).



## OJCZYZNĄ PIŁKI NOŻNEJ BYŁA JAPONJA?

Właściwą ojczyzną piłki nożnej była nie Anglja, tylko Japonja. W Japonji podobno grali już w piłkę nożną przed 2600 laty. W starych dokumentach pochodzących z okresu panowania Engi (901 — 932) i Tenreki (947 — 956) znaleziono dokładny opis gry w piłkę, uprawianej przez szerokie masy, w ówczesnych czasach. Do gry używana była piłka ze skóry o średnicy 21 — 24 cm. Tereny piłkarskie były kwadratowe i otoczone ze wszystkich stron barjerami, które zatrzymywały piłkę. Gracze nosili specjalne ubrania i buty. Na zawody te przychodzili bardzo często cesarze japońscy.

Z innych dokumentów wynika, że na dworze cesarskim w VII wieku przed naszą erą już uprawiano grę, podobną do naszej piłki nożnej.

W Japonji jest znany również słynny obraz Sungha, zatytułowany Kichizaemon. Obraz ten przedstawia drużynę piłkarską, złożoną z 13 zawodników.

## KRONIKA

× **Pożegnanie ustępującego dyrektora PUWF.** W sali konferencyjnej państw urzędu wychow. fiz. w Warszawie odbyło się ofcjalne pożegnanie ustępującego dyrektora PUWF. płk. dypl. Władysława Kilińskiego przez jego współpracowników.

W imieniu państw. urz. wych. fiz. pożegnał p. płk. Kilińskiego ppłk. Stanisław Engel, zastępca dyrektora, a w imieniu komendy głównej zw. strzeleckiego ppłk. Marjan Frydrych.

Zebranym odpowiedział płk. Kiliński dziękując wszystkim pracownikom za współpracę.

Jak wiadomo, płk. Kiliński pozostawał na stanowisku dyrektora PUWF. przez blisko 7 lat od 1929 roku.

× **Pozostało 13 meczów ligowych do rozegrania.** W rozgrywkach ligowych pozostało tylko 13 meczów do rozegrania, a mianowicie 3. 11. Śląsk — Warszawianka, 10. 11. Cracovia — Warta, Warszawianka — Ruch, Polonia — ŁKS, Pogoń — Garbarnia, Wisła — Legja; 17. 11. Warta — Pogoń, Wisła — ŁKS., Polonja — Śląsk, Ruch — Cracovia, Garbarnia — Legja; 24. 11. Garbarnia — Wisła; 1. 12. Warszawianka — Wisła.

O wejście do ligi 3. 11. Czarni — Podgórze, 10. 11. Podgórze — Dąb.

× **Wilimowski na kuracji.** W szpitalu im. marsz. Piłsudskiego w Warszawie znajduje się już znany piłkarz śląski Wilimowski, który przebywać będzie pod obserwacją przez miesiąc. Po prześwietleniu nogi, Wilmowski podda się operacji.

## Wiadomości radjowe

### NAD BRZEGIEM JEZIORA TROCKIEGO.

Troki — to nietylko jedno z najstarszych miast Polski, a dawniej jeszcze opiewane w starych sagach skandynawskich, pierwotna stolica Litwy — stały się obecnie ośrodkiem sportów wodnych, dzięki temu, iż leżą nad jednem z piękniejszych i rozleglejszych jezior. Ale nie sam tylko krajobraz ściąga tam licznych wędrowców. Po świetnej niegdyś przeszłości pozostały tam pamiątki ruin zamkowych, a nadto osada Karainów, największa w Polsce,a Karaimów, którzy zamieszkują w Trokach od czasu wielkiego księcia litewskiego — Witolda. Ciekawy ten lud, który w ciągu pół tysiąca lat zgórą zrósł się najzupełnej z Polską, zachował mimo to pewne odrębności kulturalne własne, własny język, obyczaj, sztukę. Tematowi temu poświęcony będzie feljeton radjowy dn. 3. 11. o godz. 21.30 w redakcji Jana Grabowskiego.

### NOC TYSIĄCZNA I DRUGA — C. K. NORWIDA.

Wśród dramatycznych dzieł Norwida radjofonja znalazła ostatnio kilka utworów, nadających się do realizacji mikrofonowej. Po „Pierścieniu wielkiej damy" wykonanym wiosną br., obecnie Wilno ukaże fragment słuchowiskowy „Nocy tysiącznej i drugiej" w opracowaniu młodego badacza dzieł Norwida dr. Wł. Arcimowicza. Ze względu na to, iż Wilno jest dzisiaj ośrodkiem badań nad twórczością tragicznego poety, którego renesans przeżywamy za naszych dni — spodziewać się należy, iż słuchowisko to zostanie wystawione ze specjalną starannością. Audycja ta nadana będzie o godz. 13-ej.

### TRIO F. POULENC'A — PRZEZ RADJO.

Radjosłuchacze spewnością zauważyli, że w sezonie bieżącym często nadawane są utwory kameralne, uwzględniające w obsadzie instrumentalnej instrumenty dęte, zwłaszcza drewniane. Pochodzi to stąd, że instrumenty te są szczególnie radjofoniczne, brzmią w mikrofonie znakomicie. Z drugiej strony zaznaczyć należy, że pokolenie młodsze kompozytorów bardzo chętnie komponuje utwory np. na flet, klarnet, obój itp. Wpływa to z nowego nastawienia do muzyki — nowego ideału dźwiękowego. Jeden z czołowych kompozytorów młodej Francji Francis Poulenc pisze szereg utworów kameralnych na instrumenty dęte. Trio jego na obój, fagot i fortepian wykonają w Polskiem Radjo dnia 4. 11. (poniedziałek) o godz. 20.30 pp.: Seweryn Snieckowski, Leon Szulc i Ignacy Rosenbaum.

—o—

### OPIEKA NAD DZIECKIEM.

Przy opiekowaniu się dzieckiem szczególnie troszczyć się należy o utrzymanie w czystości i zdrowiu jego ciałka, co niejest rzeczą łatwą wobec niezwykłej wrażliwości i delikatności skóry dziecka. — Aby zapobiec wszelkim zaczerwienieniom skóry dziecka, wyparzeniom, odleżeniom, zaognieniom, swędzeniu, zatarciu — należy dziecko dokładnie przesypywać Pudrem Bebe Szofmana, od lat przeszło 35 zalecanego przez lekarzy specjalistów. Puder Bebe Szofmana delikatny jak pyłek, przesiany przez liczne sita jednakowo przygotowany w idealnych warunkach higjenicznych, przy zastosowaniu najnowocześniejszych maszyn jest doprowadzoną do perfekcji zasypką dla dzieci.

Dr. S. A.

Co. 112/35.

### Wezwanie

Sąd Grodzki w Będzinie na zasadzie art. 94 Rozp. Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 listopada 1924 roku Dz. Ust. R. P. Nr. 100, poz. 936 niniejszem wzywa obecnego posiadacza weksla na sumę 200 zł., wystawionego przez Szmula Bauma na zlecenie Firmy „Art. Wytwórnia Stor, Firanek, Kap Marja Horowitz, Kołomyja, ul. Kościuszki Nr. 35", płatnego w dniu 25 października 1935 r. w Będzinie, by posiadacz tego weksla zgłosił się do tutejszego Sądu w przeciągu 60 dni, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego wezwania i okazał posiadany weksel.

Jeżeli w oznaczonym czasokresie posiadacz powyższego weksla nie zgłosi się do tutejszego Sądu i nie okaże tego weksla, Sąd Grodzki wyda orzeczenie, uznając weksel ten za umorzony.

Sędzia Grodzki (—) J. CICHOCKI.
Za zgodność Sekretarz Sądu M. FURGAŁ

Sygnatura: Km. 893/35.

## Obwieszczenie
### o licytacji nieruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Sosnowcu rewiru 3-go Stanisław Jakimczyk, mający kancelarję w Sosnowcu, ul. Piłsudskiego nr. 2 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 2 grudnia 1935 r. o godz. 12 w Sądzie Grodzkim w Sosnowcu przy ul. Kilińskiego odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do T-wa Sosnowieckich Fabryk Rur i żelaza i Taudeusza - Adama Będkowskiego nieruchomości miejskiej w m. Sosnowcu przy ulicy Wąskiej Nr. pol. 15 położonej oznaczonej Nr. hip. 1193, składającej się z placu o przestrzeni 18.5 kwadr. prętów, z budynkami na takowym. Licytacja odbędzie się w drodze wyjścia z niepodzielności.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 33.000, cena zaś wywołania wynosi zł. 24.750.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 3.300.—

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowem publicznem obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8 do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Sosnowcu, ul. Kilińskiego.

Komornik ST. JAKIMCZYK

Sosnowiec, dn. 31 października 1935 r.



ZARZĄD MIEJSKI W BĘDZINIE
Wydział Drogowo - Budowlany
L. dz. B. R. 2/1935.

## OGŁOSZENIE

Zarząd miejski m. Będzina na podstawie art. 21, 25 i 26 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli z dn. 16 lutego 1928 r. (Dz. Ust. N. 23 poz. 202) podaje do wiadomości, że przystąpił do sporządzania ogólnego planu zabudowania miasta.

a) Obszar objęty projektem ogólnego planu zabudowania stanowi obecny teren miasta, którego granice ustalone zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 5 maja 1923 r. (Dz. U. i N. 47 poz. 323). Obszar ten graniczy od północy ze wsią Łagisza od wschodu z miastem Dąbrowa Górnicza, od południa ze wsią Zagórze i miastem Sosnowcem, od zachodu z miastami Sosnowcem i Czeladzią oraz wsią Grodziec.

b) Projekt ogólnego planu zabudowania wyłożony będzie do przeglądu publicznego do dnia 12 listopada 1935 r. w Wydziale Drogowo - Budowlanym Zarządu Miejskiego przy ul. Kołłątaja 44 II p. w Będzinie.

c) Zainteresowani mogą zgłaszać wnioski dotyczące planu zabudowania do dnia 22 listopada 1935 r. w Wydziale Drogowo - Budowlanym Zarządu Miejskiego w Będzinie, ul. Kołłątaja 44 II p.

Będzin, w październiku.

ZARZĄD MIEJSKI W BĘDZINIE.

# DROBNE OGŁOSZENIA

## NAUKA I WYCHOWANIE

**KONCESJONOWANE** żeńskie kursy kroju, szycia, modelowania zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty Natalji Stypułkowskiej w Sosnowcu, Piłsudskiego 14 przyjmuje zapisy. Opłata ratami. Pyjezdnym zniżki, kończącym świadectwa prawne i uczenice zapisuje do Cechu na kartę Rzemieślniczą. Robót ręcznych wyucza się bezpłatnie.

**UDZIELAM LEKCYJ JĘZYKA NIEMIECKIEGO** dorosłym i dzieciom. Oferty administracja „Lekcje".

**PRZYJMIE** uczenice lub ucznia Zakład fotograficzny Sosnowiec, Perla 5, dawniej Konstantynowska.

**POTRZEBNE** uczenice do krawieczyzny zaraz. Sosnowiec, Rudna 7 m. 8.

## POSADY I PRACE

**POSADA** fizyczna dla zwinnego energicznego kawalera. Zgłoszenia Smolna 2, Sosnowiec.

**SPOWODU** wyjazdu polecam bardzo dobrą służącą, władającą francuskim językiem. Zgłoszenia administracja pod „Nauczyciel".



**POTRZEBNY** czeladnik szewcki na stałe. Wiadomość Milowice, Podjazdowa 8, Kaczmarek.

**MŁODY** kawaler, znający język francuski, chętnie przyjmie posadę szofera ewentualnie subjekta sklepowego za skromnem wynagordzeniem, może złożyć kaucję. — Łaskawe zgłoszenia kierować „Expres" Dąbrowa pod „Praca".

**ZA** wynalezienie pracy jako dozorcy domowego dam 100—150 złotych. Wiadomość „Expres Zagłębia".

## LOKALE

**KOMPLET** mebli pokoju dziecinnego i kuchennego tanio do sprzedania. Będzin, Małachowskiego 58, I piętro.

**POSZUKUJĘ** trzech pokoi, kuchni. Jeden z osobnem wejściem w śródmieściu. Wiadomość „Expres" Dąbrowa.

**POKÓJ** umeblowany, centralne ogrzewanie wynajmę. Sosnowiec, Teatralna 1 m. 23.

**FABRYCZNE** i warsztatowe lokale oraz magazyny do wynajęcia. Sosnowiec. Zygmunta 1, blisko ratusza.

**POKÓJ** umeblowany z wygodami. Miła 5 m. 1.

## KUPNO I SPRZEDAŻ

### WAPNO

budowlane, I-go gatunku, wysokoprocentowe, palone w piecach kręgowych. Wapienniki „Brynica", Czeladź, telefon 20.

**OGŁOSZENIE.** Piwiarnia, jadłodajnia dobrze prosperująca w Częstochowie z powodu wyjazdu do sprzedania niedrogo Frekwencja stałych gości pewna. Wiadomość „Expres Zagłębia".

**KAFLE** białe od 20 gr. sprzedaje kaflarnia Zielińskiego. Siewierz. Rynek 34.

### Tapczany

otomany nowoczesne, kozetki w dużym wyborze, materace po cenach niskich. Za gotówkę i na raty. Sosnowiec, Nowopogońska 19, Tomczyk.

**WYSPRZEDAŻ** obuwia obstalunkowego męskiego i damskiego po znacznie zniżonych cenach oraz gramofon do sprzedania z płytami. Będzin, Okrzei 72, Antoni Łukasik.

**RADJO** sieciowe trzechlampowe sprzedam 85 złotych. Sosnowiec, Małachowskiego 22. Szczerba.

**PIANINA** „Bettinga" wyróżniające się pięknym tonem polecam na wyjątkowo dogodnych warunkach.— Przedstawiciel: Będzin, Małachowskiego 9, Kagan.

**PASY,** biusttonosze nadające kształt na modną piękną linję, pasy lecznicze najnowszych systemów poleca „Rozalja" Sosnowiec, Deblińska 11.

**RADJO** Philipsa, rower męski do sprzedania okazyjnie. Sosnowiec, Swobodna 20

**KUPIĘ** kompresorek 1—2 atmosfer, frezarkę uniwersalną 2 — 3 KM. mocy na wrzecionie. Wiadomość w administracji.

**DOM** 4 ubikacje sprzedam z placem. Wiadomość w administracji.

### Otomanę

mokietową tanio sprzedam. Tapczany, materace, kozetki, ceny niskie. Warunki dogodne. Tomczyk, Sosnowiec, 1 Maja 14.

**OKAZJA.** Sprzedam kiosk-budkę. Wiadomość nawprost nr. 18 przy ul. Warszawskiej w Sosnowcu.

**DOM** 6 ubikakcji na siedemdziesięciu prętach placu okazyjnie sprzedam. Będzin, Krakowska 33, Szotek.

## ZGUBIONE DOKUMENTY

**BRYLIŃSKI FRANCISZEK** zgubił dowód osobisty tymczasowy wydany przez Magistrat m. Czeladzi.

**ZAJĄC IZYDOR** zgubił legitymację Ubezpieczalni Społecznej wydaną w Sosnowcu.

## MATRYMONIALNE

**SWAT** posiada zamożne partje. Dyskretnie kojarzy szybko. Napisz: skrzynka pocztowa 7, Będzin.

## RÓŻNE

**ZARZĄD** Miejski w Wyszkowie zakupi używany silnik Diessla mocy 75—100 koni mechanicznych w dobrym stanie. Oferty do dnia 15 listopada b. r.

**W KRZEMIENDZIE** zabłąkał się pies seter czarny. Łaskawy znalazca otrzyma 30 złotych nagrody. Odprowadzić do Expresu Zagłębia w Zawierciu lub Ładoń, Krzemienda.

**INSTALACJE** oświetlenia elektrycznego na 10-cio miesięczne raty wykonuje z upoważnienia Elektrowni Okręgowej w Zagłębiu Dąbrowskiem Stefan Skorek Sosnowiec, tel. 14-76, ul. Kaliska 24

**ZGUBIONO** damski zegarek z białego złota, uczciwy znalazca zechce się zgłosić Będzin, tel. 1-27, za wynagrodzeniem

**FOTOGRAFJE** do ubezpieczalni, dowodów i t. p. wykonuje Zakład Fotograficzny Kwietniewski, Strzemieszyce, obok kina „Paw". Ceny popularne.

Wydawca Helena Monsiorska. Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, Teatralna 1. Redaktor odp. Tadeusz Lipski.